

Pomáháme dětem na Ukrajině s učením

15.1.2024 - | Člověk v tísni

Doučování je v dnešní době už běžná věc.

Příležitost ke vzdělávání

V důsledku pandemie COVID-19 provedli vědci z Evropy a Ameriky výzkumy, ve kterých se zaměřovali na úpadek vzdělávání. S nejpodrobnější analýzou přišli Britové. Jako první představili podrobný model založený na doučovacích programech a kurzech na doplnění studijní látky. Právě tento model nás inspiroval při vytváření programu zaměřeného na podporu vzdělávání na Ukrajině.

„Podle dostupných statistik nyní víme, že je průměrný student ve školní látce nejméně rok pozadu. Jsou to věrohodné statistiky, ze kterých je zřejmé, že se tento trend netýká jen Ukrajiny. Ale naše situace je specifická, protože jsme se dostali z pandemie rovnou do války. Takže nejen, že problém přetrvává, ale výrazně se zhoršuje,“ říká Natalia Kozmenko z Člověka v tísni.

Ministerstvo školství se snaží situaci řešit, stejně tak jako humanitární organizace, které mohou být často flexibilnější díky prostředkům, které mají. Jako Člověk v tísni si uvědomujeme naprosto klíčovou roli vzdělávání na společnost, proto jsme připraveni studentům v doplnění látky pomoci.

Začínáme!

První impuls k tomuto projektu vzešel z našich Be Smart Digitálních vzdělávacích center, které jsme otevřeli v šesti městech v Oblasti Sumy. Děti se díky nim mohly učit na dálku, dělat domácí úkoly nebo se účastnit různých workshopů. Cílem projektu bylo především poskytnout dětem psychologickou pomoc a podporu při studiu. V létě zorganizovala tato centra také několik táborů. Už v září si rodiče i učitelé všimli pozitivních změn v chování dětí.

„Rodiče i učitelé zaregistrovali, že se děti po navštěvování našich center změnily. Zmiňovali především změny v morálce dětí. To vše díky tomu, že od nás dostaly podporu. Zlepšily se také jejich výsledky ve škole. Co se děti na tábore naučily byly schopné využít také ve vyučování,“ říká Natalia.

Po vyhodnocení těchto výsledků a posouzení našich kapacit jsme se rozhodli zahájit program, který by dětem pomáhal doplnit mezery ve vzdělávání. Ale ještě před začátkem projektu jsme provedli podrobnou analýzu. Setkali jsme se s vládními představiteli, rodiči dětí a zaměstnanci ve školách. Mluvili jsme s 370 učiteli, kteří specifikovali předměty, ve kterých žáci nejvíce zaostávali. Jednalo se o ukrajinštinu, angličtinu, matematiku, dějepis a přírodní vědy.

„Prozatím jsme se rozhodli zaměřit na matematiku a ukrajinštinu, protože z těchto dvou předmětů budou studenti skládat státní zkoušku a další testy,“ říká Liudmyla Chorna z Člověka v tísni.

Poznejte naše lektory!

Dalším krokem bylo vybrat lektory a učitele, kteří by děti doučovali. Nehledali jsme pouze vyučující jednotlivých předmětů, ale především lidi, kteří se rádi učí nové věci, sledují nové trendy a chtějí se profesně rozvíjet.

„Lektoři by měli být inspirativní osobnosti, které hodinu vedou zábavným způsobem a vzbudí ve vás zájem o předmět. Neměli byste se cítit jako na běžné hodině ve škole, ale strávit hezký čas ve společnosti podobně naladěných lidí,“ říká Liudmyla.

Lektory jsme vybírali na základě dvaceti předem stanovených kritérií. Uchazeči nejprve vyplnili podrobný dotazník, ve kterém specifikovali jejich osobnostní rysy, zvládání krizových situací, odborné kompetence, schopnost předpovídat nebezpečí a stanovit si reálné cíle.

Ze 70 kandidátů jsme vybrali celkem 18 nových lektorů.

„Právě nábor lidí byl na celém procesu nejsložitější, protože učitelé a učitelky na Ukrajině teď mají plno práce. Denně učí ve dvou až třech směnách, online i off-line. Zároveň je náš program založen na poměrně novém konceptu, a ne všichni učitelé jsou připraveni učit novým stylem,“ říká Liudmyla.

Jak se liší hodina s lektorem od běžného vyučování ve škole?

Hodina s lektorem probíhá dvakrát týdně ve skupince maximálně 10 dětí. V rámci každého předmětu má dítě speciální mapu, do které si zaznamenává všechny mezery, které si potřebuje doplnit. Děti na lekcích nedostávají známky, ale o jejich pokroku mluví na konzultacích.

„Vždy určujeme potřeby každého dítěte zvlášť. Pro nás je nejdůležitější, aby dítě dosáhlo svého cíle. Stanoví si ho buď samo, nebo s pomocí rodičů, aby dohnalo mezery, které ve vědomostech má,“ říká Natalia.

Tento doučovací program probíhal po dobu čtyř měsíců. Podpořili jsme tak prostřednictvím individuální asistence především žáky v 5. a 9. třídách. Důležitou roli hráli v této pomoci právě lektoři. Jejich úkolem totiž není jen přijít a odučit běžnou hodinu navíc. Téma musí prezentovat zajímavým způsobem, aby přitáhlo pozornost studenta. Děti totiž často nemají dostatečnou motivaci učit se o věcech, u kterých přímo nevidí jejich benefity.

„Lektor není pouhým poskytovatelem vzdělávacích služeb. Je to osoba, která je schopná poukázat na přidanou hodnotu, kterou vzdělávání má. Pokud studenti porozumí tomu, proč se některé věci učí a vidí jejich využití také v praxi, více je to ve studiu motivuje,“ zdůrazňuje Liudmyla.

Nicméně na motivaci ke studiu má negativní vliv také stres a všudypřítomné napětí z války. Nálety raket, výpadky elektřiny, hodiny v úkrytech nebo napjatá situace v rodinách jsou jedny z mnoha problémů, kterými se ukrajinští studenti potýkají. Proto je také psychologická podpora nedílnou součástí našich lektorských programů.

„Snažíme se dětem ukázat, že je možné učit se bez stresu, a to neklasickým způsobem, jak vzdělávací systém funguje: sedni si, otevři sešit, udělej úkol, vyber A, nebo D, bez dalšího vysvětlení těchto výsledků. Učitelé často nemají dostatek času a zdrojů, aby mohli zjistit, proč se žákovi nedaří. A proto jsme tu my. Občas je totiž jen potřeba přizpůsobit výuku psychickému a emočnímu stavu dítěte,“ říká Natalia Kozmenko.

Tyto hodiny s lektory probíhaly v pěti městech v Oblasti Sumy: Shostka, Konotop, Krolevets, Trostianets a Lebedyn. Na lekce se přihlásilo více než 300 studentů. Věříme, že byly pro děti velkou vzpruhou a že jejich zájem vzdělávat se přetrvá i po skončení našeho programu.

<https://www.clovekvtsni.cz/pomahame-detem-na-ukrajine-s-ucenim-11042gp>